

ZMENY v cezhraničnej preprave elektrického a elektronického odpadu od 01. januára 2025

Európska únia a jej členské štáty sú zmluvnými stranami Bazilejského dohovoru o riadení pohybov nebezpečných odpadov cez hranice štátov a ich zneškodňovaní (ďalej len „Bazilejský dohovor“), ktorý má 191 zmluvných strán. Konferencia zmluvných strán Bazilejského dohovoru na svojom zasadnutí rozhodla o zaradení všetkého elektrického a elektronického odpadu (vrátane dosiek plošných spojov, kompresorov a elektromotorov) do kontrolných mechanizmov dohovoru (do príloh II a VIII). Týmito zmenami sa zlepšia kontroly cezhraničnej prepravy elektrického a elektronického odpadu, čím sa podporí nakladanie s ním environmentálne vhodným spôsobom a prispeje k obmedzeniu nezákonnej cezhraničnej prepravy odpadu. Tieto zmeny nadobudnú účinnosť 1. januára 2025.

V rámci OECD sa nedosiahla dohoda o zahrnutí zmien príloh k Bazilejskému dohovoru. OECD krajiny si preto jednotlivito zvolia postup, ktorý budú uplatňovať na prepravy elektrického a elektronického odpadu.

Európska únia, v nadväznosti na uvedené zmeny, mení položky týkajúce sa elektrického a elektronického odpadu v príslušných prílohách nariadenia č. 1013/2006 o preprave odpadu (a aj v novom nariadení č. 2024/1157 o preprave odpadu). Členské krajiny sa dohodli, že pre prepravy elektrického a elektronického odpadu v rámci EÚ sa zachovávajú položky GC010 a GC020 v prechodnom období do 31. decembra 2026. Od 1. januára 2027 by sa všetok elektrický a elektronický odpad prepravovaný v rámci Únie mal zaraďovať pod položkou Y49 alebo A1181 a na jeho prepravu by sa mal vzťahovať postup predchádzajúceho písomného oznámenia a súhlasu. Dátum 1. januára 2027 bol zvolený preto, že do uvedeného dátumu bude plne funkčný EÚ digitálny systém prepravy odpadu.

ZARAĐOVANIE ELEKTRICKÉHO A ELEKTRONICKÉHO ODPADU od 1. januára 2025

Od 1. januára 2025 zaniknú položky **B1110, A1180, GC010 a GC020** s výnimkou prepráv v rámci EÚ, pre ktoré zostávajú v platnosti kódy GC010* a GC020* do 31. decembra 2026.

Elektrický a elektronický odpad, ktorý nie je nebezpečný, sa bude pre účely cezhraničnej prepravy zaraďovať pod novú položku Y49 (okrem prepráv v rámci EÚ, kedy je možné použiť aj kódy GC010* a GC020* pre taký odpad, ktorý je možné zaradiť pod tieto položky):

Y49 Elektrický a elektronický odpad:

- Odpad z elektrických a elektronických zariadení
 - neobsahujúci zložky uvedené v prílohe I *Bazilejského dohovoru* a nimi nekontaminovaný v takom rozsahu, že odpad vykazuje vlastnosti uvedené v prílohe III, a
 - v ktorom žiadna z častí (napr. určité dosky s plošnými spojmi, určité zobrazovacie jednotky) neobsahuje zložky uvedené v prílohe I alebo nie je nimi kontaminovaná v takom rozsahu, že časť vykazuje vlastnosti uvedené v prílohe III *Bazilejského dohovoru*,
- **Odpadové časti elektrických a elektronických zariadení** (napr. určité dosky s plošnými spojmi, určité zobrazovanie jednotky) neobsahujúce zložky uvedené v prílohe I a nimi nekontaminované v takom rozsahu, že odpadové časti vykazujú vlastnosti uvedené v prílohe III, pokiaľ sa na ne nevzťahuje iná položka z prílohy II alebo položka z prílohy IX,
- **Odpady vznikajúce pri spracovaní odpadu z elektrických a elektronických zariadení alebo odpadových častí z elektronických a elektronických zariadení** (napr. frakcie vznikajúce pri

drvení alebo demontáž), ktoré neobsahujú zložky uvedené v prílohe I a nie sú nimi kontaminované v takom rozsahu, že odpad vykazuje vlastnosti uvedené v prílohe III, pokiaľ sa naň nevzťahuje iná položka z prílohy II alebo položka z prílohy IX.

Nebezpečný elektrický a elektronický odpad sa bude pre účely cezhraničnej prepravy zaraďovať pod novú položku A1181:

A1181 Elektrický a elektronický odpad (pozri príslušnú položku Y49 v zozname A časti 3 v prílohe V):

- **Odpad z elektrických a elektronických zariadení**
 - obsahujúci kadmium, olovo, ortuť, zlúčeniny organických halogénov alebo iné zložky uvedené v prílohe I alebo nimi kontaminovaný v takom rozsahu, že vykazuje vlastnosti uvedené v prílohe III, alebo
 - s časťou obsahujúcou zložky uvedené v prílohe I alebo nimi kontaminovanou v takom rozsahu, že daná časť vykazuje vlastnosti uvedené v prílohe III, okrem iného vrátane niektorej z týchto častí:
 - sklo z katódových obrazoviek zaradené do zoznamu A,
 - batérie zaradené do zoznamu A,
 - spínače, žiarovky, žiarivky alebo podsvietenia zobrazovacej jednotky, ktoré obsahujú ortuť,
 - kondenzátory obsahujúce PCB,
 - časti obsahujúce azbest,
 - určité dosky s plošnými spojmi,
 - určité zobrazovacie jednotky,
 - určité plastové časti obsahujúce brómovaný spomaľovač horenia,
- **Odpadové časti elektrických a elektronických zariadení** obsahujúce zložky uvedené v prílohe I alebo nimi kontaminované v takom rozsahu, že odpadové časti vykazujú vlastnosti uvedené v prílohe III, pokiaľ sa na ne nevzťahuje iná položka zo zoznamu A,
- **Odpady vznikajúce pri spracovaní odpadu z elektrických a elektronických zariadení alebo odpadových častí z elektrických a elektronických zariadení**, ktoré obsahujú zložky uvedené v prílohe I alebo sú nimi kontaminované v takom rozsahu, že odpad vykazuje vlastnosti uvedené v prílohe III (napr. frakcie vznikajúce pri drvení alebo demontáži), pokiaľ sa naň nevzťahuje iná položka zo zoznamu A“.

REŽIMY PREPRAVY ELEKTRICKÉHO A ELEKTRONICKÉHO ODPADU na ZHODNOTENIE od 1. januára 2025

1. Postupu **predchádzajúceho písomného oznámenia a súhlasu*** podlieha:
 - **vývoz** elektrického a elektronického odpadu pod položkou A1181 a Y49 z EÚ do tretích krajín, na ktoré sa vzťahuje rozhodnutie Rady Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD) o riadení pohybu odpadov určených na činnosti zhodnotenia cez štátne hranice, t. j. **do OECD krajín**¹;
 - **dovoz** elektrického a elektronického odpadu do EÚ pod položkou A1181 a Y49 z **OECD krajín a krajín Bazilejského dohovoru**².

¹ <https://www.mfsr.sk/sk/medzinarodne-vztahy/medzinarodne-institucie/medzinarodne-organizacie/organizacia-hospodarsku-spolupracu-rozvoj-oecd/organizacia-hospodarsku-spolupracu-rozvoj-oecd.html>

² <https://www.basel.int/Countries/StatusofRatifications/PartiesSignatories/tabid/4499/Default.aspx>

2. **Zakázaný** je:

- **vývoz** elektrického a elektronického odpadu, ktorý spadá pod položku A1181 a položku Y49, z EÚ **do tretích krajín, na ktoré sa nevzťahuje rozhodnutie OECD** (t. j. aj do krajín Bazilejského dohovoru, ktoré nie sú členmi OECD).

3. **Postup na prepravu odpadu zo zeleného zoznamu podľa „všeobecných požiadaviek na informácie“ v zmysle článku 18 nariadenia (ES) č. 1013/2006** o preprave odpadu (Príloha VII a zmluva) sa do 31. decembra 2026 uplatňuje na:

- prepravu nie-nebezpečného elektrického a elektronického odpadu, ktorý je možné zaradiť pod **položky GC010 a GC020, medzi členskými štátmi EÚ.**

Smerovanie odpadu na zhodnotenie	Odpad	Režim
Prepravy v rámci EÚ	A1181	Predchádzajúce písomné oznámenie a súhlas (tzv. Notifikácia)
Prepravy v rámci EÚ	Y49	Predchádzajúce písomné oznámenie a súhlas (tzv. Notifikácia)
Prepravy v rámci EÚ	GC010, GC020	Príloha VII a zmluva podľa článku 18 nariadenia č. 1013/2006 (tzv. Zelený zoznam)
Dovoz do EÚ z tretích krajín (iba z OECD krajín a krajín Bazilejského dohovoru)	A1181, Y49	Predchádzajúce písomné oznámenie a súhlas (tzv. Notifikácia)
Vývoz z EÚ do OECD krajín	A1181, Y49	Predchádzajúce písomné oznámenie a súhlas (tzv. Notifikácia)
Vývoz z EÚ do tretích krajín, na ktoré sa nevzťahuje rozhodnutie OECD	A1181, Y49	Zákaz

Poznámky:

*GC010	Elektrické montážne celky skladajúce sa iba z kovov alebo zliatin
Popis	<p>Elektrické zariadenia alebo ich časti pozostávajúce výlučne z kovov alebo zliatin. Zostava nesmie obsahovať plasty (z káblov), sklo alebo iné nekovové materiály. O elektrickom zariadení možno len výnimočne povedať, že pozostáva len z kovu alebo zliatiny.</p> <p>Klasifikácia elektroodpadu musí byť v súlade so zásadou predbežnej opatrnosti. Pokiaľ ide o prepravu elektroodpadu pri ktorom sa tvrdí, že nie je nebezpečná, odosielateľ musí zabezpečiť, aby preprava bola sprevádzaná osvedčením o vykonaní príslušných skúšok, ktoré preukazujú, že odpad nie je nebezpečný.</p> <p>Príklady:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Demontované elektromotory bez kondenzátorov alebo nebezpečných komponentov – Kompresory chladničiek s odstránenými chladičmi, olejom a inými materiálmi (napr. plasty)
Odpady nezahrnuté pod položku GC010	<p><u>Iné odpady zo Zeleného zoznamu</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Elektronický odpad (napr. dosky s plošnými spojmi, elektronické komponenty,) a demontované elektronické komponenty vhodné na zhodnotenie a ďalšie využitie drahých kovov – pozri GC020

- Odpad zo zariadení na výrobu elektrickej energie, nekontaminované mazacie oleje, PCB alebo PCT v takom rozsahu, že nie sú nebezpečné – pozri B1040

Odpad uvedený v Žltom zozname alebo odpad neuvedený v žiadnom zozname podľa nariadenia č. 1013/2006 (odpad, ktorý si vyžaduje predchádzajúce oznámenie a súhlas, tzv. notifikáciu)

- Odpad z elektrických a elektronických zariadení obsahujúcich nebezpečné látky (napr. olejové radiátory, ktoré neboli vyprázdnené) – pozri A1181
- Transformátory s PCB (naplnené alebo vypustené) – pozri A1181 alebo A3180
- Motory s kondenzátormi obsahujúcimi PCB alebo elektrolytické kondenzátory – pozri A1181
- Staré kompresory obsahujúce olej – pozri A1181

Príklady druhov odpadov:

16 02 16
20 01 36

Príklady GC010

elektromotory

elektromotory

Odpady **nezahrnuté** pod GC010 (príklady)

elektromotory s nebezpečnými látkami (napr. PCB štartovací kondenzátor)

Znečistené automobilové motory

Kompresor chladničky s chladivom **R134a**

*GC020	Elektronický šrot (napr. dosky s plošnými spojmi, elektronické súčiastky, drôty atď.) a zhodnocované elektronické súčiastky vhodné na zhodnotenie drahých a iných kovov
Popis	<p>Elektronický odpad je nehomogénna frakcia odpadu, ktorá pozostáva z viacerých rôznych materiálov, ako sú plasty, sklo a kov. Obsahuje tiež celý rad nebezpečných látok – napríklad olovo, ortuť a brómované spomaľovače horenia. Aby sa elektronický odpad a elektrické súčiastky mohli zaradiť do Zeleného zoznamu pod položkou GC020, musí byť vždy splnené, že odpad neobsahuje nebezpečné látky. Okrem toho musí byť splnená aspoň jedna z týchto podmienok:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. odpad je vhodný na zhodnotenie a ďalšie využitie drahých a iných kovov. 2. predmet je po úprave (renovácii, obnove atď.) vhodný na pôvodné použitie. Typickým príkladom je renovácia tonerových kaziet do tlačiarň. <p>Poznámka: „Vhodné na regeneráciu a ďalšie použitie drahých kovov“ napr. podľa Dánskej agentúry pre ochranu životného prostredia znamená, že väčšina elektronických odpadov pozostáva z kovov. Vychádza to zo zmienky o GC020 v nariadení 1013/2006, III pod názvom „Iný odpad obsahujúci kovy“.</p> <p>Ak nie je jasné, že odpad neobsahuje nebezpečné látky a je vhodný na zhodnotenie a ďalšie využitie drahých kovov, triedenie takéhoto odpadu je najjednoduchším spôsobom, ako posúdiť, či sú tieto dve podmienky splnené. V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že zaraďovanie všetkých druhov odpadov vrátane elektronického odpadu, sa musí vykonávať podľa zásady predbežnej opatrnosti.</p> <p>Ak osoba zodpovedná za prepravu odpad netriedi, ale tvrdí, že spĺňa vyššie uvedené požiadavky, musí byť schopná tieto tvrdenia doložiť, napríklad predložením výsledkov analýzy odpadu.</p> <p>Príklady:</p> <ul style="list-style-type: none"> – drôty a rezistory – tonerové alebo atramentové kazety neobsahujúce toner alebo atrament s nebezpečnými vlastnosťami (klasifikácia sa musí vykonať na základe karty bezpečnostných údajov alebo iných informácií o materiálovom zložení tonera alebo atramentu) – kazety s bubnom, ktoré neobsahujú nebezpečné materiály. Bubnové cartridge, ktoré môžu byť zatriedené pod GC020, sú fotovodivé optické valce s látkami, ktoré nie sú nebezpečné a valec, ktorý je potiahnutý vrstvou kremíka alebo oxidu zinku alebo oxidu zinočnatého s vrstvou odolnou proti roztrhnutiu
Odpady nezahrnuté pod položku GC020	<p><u>Iné odpady zo Zeleného zoznamu</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Elektrické zariadenia pozostávajúce len z kovov alebo zliatin – pozri GC010 • Odpad z elektrických zariadení, ktoré nie sú znečistené mazacími olejmi, PCB alebo PCT v takom rozsahu, že sú nebezpečné – pozri B1040 • Káble (B1115) • Popol z drahých kovov zo spaľovania dosiek s plošnými spojmi, ak nemá nebezpečné vlastnosti – pozri B1160 • Odpadový toner bez organických rozpúšťadiel, ťažkých kovov a iných látok a nečistôt, ktoré ho robia nebezpečným – pozri B4010

Odpad uvedený v Žltom zozname alebo odpad nezaradený v žiadnom zozname podľa nariadenia č. 1013/2006 (odpad, ktorý si vyžaduje predchádzajúce oznámenie a súhlas, tzv. notifikáciu)

- Dosky plošných spojov, pokiaľ nie je k dispozícii osvedčenie, ktoré preukazuje vykonanie príslušných skúšok, ktoré preukazujú, že obvody nie sú nebezpečné – odpad nezaradený v zozname
- Kondenzátory obsahujúce PCB – pozri A3180
- Elektrické zariadenia obsahujúce PCB a PCT (napr. transformátory) – pozri A3180
- Elektrolytické kondenzátory – odpad nezaradený v zozname
- Batérie a akumulátory, triedené a netriedené – pozri A1170 alebo olovené batérie A1160
- Elektrické a elektronické zariadenia a komponenty, napr. domáce elektrické spotrebiče, elektrické rúry, práčky, počítačové systémy, audio a video zariadenia, faxy a kopírky – pozri A1181
- Mobilné telefóny s batériami – pozri A1181
- Súčasti obsahujúce ortuť (napr. ortuťové spínače) – pozri A1030
- LCD obrazovky (displeje z tekutých kryštálov) – pozri A2010
- Káble (A1190, prípadne A1181/Y49)

Príklady druhov odpadov:	16 01 14 16 02 16 20 01 26
--------------------------	----------------------------------

Príklady GC020

dosky plošných spojov bez nebezpečných komponentov (elektrolytické kondenzátory s veľkosťou do 25 mm)

drvené dosky plošných spojov, ktoré boli predtým zbavené nebezpečných komponentov

leptaná doska plošných spojov, nezaplnená

tonerové kazety, cartridge (doklad, že toner nie je nebezpečný)

laminát s meďou

procesory

pevné disky

Odpady nezahrnuté pod GC020 (príklady)

kondenzátory (A1181)

katódové trubice (A2010)

úsporné žiarivky (A1030)

odpad zo žiaroviek (A1030)

televízory a monitory (A1181)

monitory s plochou obrazovkou (A1181 alebo A2010)

staré ortuťové kontakty (A1030)

staré mobilné telefóny, niektoré s nabíjateľnými batériami (A1181)

elektronický odpad obsahujúci azbest (A1180 alebo A2050)

**** Postup predchádzajúceho písomného oznámenia a súhlasu (tzv. Notifikácia) podľa hlavy II kapitoly 1 nariadenia 1013/2006 o preprave odpadu³:**

Takáto preprava podlieha povolovaciemu procesu, t. j. je potrebný písomný súhlas kompetentných orgánov všetkých dotknutých krajín, skladá sa finančná zábezpeka a každá jednotlivá preprava sa nahlasuje pred jej uskutočnením, po prijatí odpadu u príjemcu a aj po zhodnotení odpadu

³<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX%3A02006R1013-20210111&qid=1612854332374>

(https://www.minzp.sk/files/sekcia-enviromentalneho-hodnotenia-riadenia/odpady-a-obaly/registre-a-zoznamy/3-predchadzajuca-pisomne-oznamenie_2.pdf).

Písomné oznámenie obsahuje:

- Doklad o oznámení (Príloha IA/Annex IA) a Doklad o pohybe (Príloha IB/Annex IB) (<https://www.minzp.sk/odpady/cezhranicna-preprava-odpadov/dokumenty/>, pokyny na vyplňanie sú v prílohe IC nariadenia č. 1013/2006)
- Náležitosti oznámenia podľa čl. 4 a Prílohy II nariadenia č. 1013/2006 (https://www.minzp.sk/files/sekcia-enviromentalneho-hodnotenia-riadenia/odpady-a-obaly/registre-a-zoznamy/4-nalezitosti-oznamenia_2.pdf)
- Informácie podľa § 41a ods. 1 a 3 vyhlášky č. 371/2015 (<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2015/371/20230701#paragraf-41a>)
- Kolok na 70,- € (pri elektronickom podaní je sadzba polovičná).